

velen uitgaan in verband met de doopleiden, dan vervalt de grondgedachte van het referaat van Dr. Koppe, dan vervalt ook de grond voor de handeling van dien kerkeraad in het Noorden.

Dit zijn hoogst ernstige dingen.

Dr. M. Bouwman heeft in zijn stellingen gezegd: Het gevoelen van Voetius omtrent het gezag der synoden is in de laatste eeuw schier nimmer juist weergegeven.

Dr. Bouwman heeft daarmee veel kritiek geïnfund op Prof. Rutgers.

Prof. den Hartogh verklaart thans, dat de grondslag van heel het rapport van 1896-'99 vervalt en dus Bavinck en Rutgers Voetius op dit punt geheel verkeerd hebben verstaan.

Ik vind dit ontastend.

Wat waarborg hebben wij dan nog voor de juistheid van betoogen van anderen, daar toch Bavinck en Rutgers van de schouder en opwaarts verheven waren boven al het volk.

Als dat van Prof. Rutgers moet gezegd worden, die bekend stond om zijn acribie en daardoor zoo weinig het licht deed zien, welke gedachte moet men dan wel niet hebben van de schrijvers van den tegenwoordigen tijd. Zullen al die artikelen dan niet vol fouten moeten zitten?

Dat heeft ook beteekenis voor de Synode van Sneek.

Al de Domin's en al de Ouderlingen hebben wat door Bavinck en Rutgers gerapporteerd werd, als juist aanvaard. Wij zijn thans 40 jaar na de Synode van Groningen. Nu betoogt Prof. den Hartogh, dat de grondslag voor dat rapport niet bestaat. In al de kwesties, die thans aan de orde zijn, zullen rapporten worden uitgebracht. Voor de Synode van Sneek samen komt, heeft men van die rapporten niets gelezen. Zal men zich over al die onderwerpen, die daar aan de orde zijn, zulk een welgefundeerd oordeel kunnen vormen, dat men zich volkomen voor God en zijn conscientie verantwoord kan?

Voor het instemmen met en de aanvaarding van rapporten, waarvan de grondgedachten onjuist zijn, of niet doorgedacht zijn door de leden, moge de Heere onze kerken en de Synode van Sneek genadig bewaren.

Verknippen kon ik dit artikel niet wel.

Het blijkt wel, dat inzake elementaire vragen de „gangbare meening” voor velen allerminst als uitgangspunt voor verdere redeneering dienen kan.

Anderen ervoeren hetzelfde.

Wie de eerlijke uitspraak van deze ervaring tot uitgangspunt namen voor een klacht over „kleeren”, die gescheurd werden en de koude dóór lieten, die kunnen hun klagzang voorloopig nog niet beëindigen. Het eenige, dat daarbij „bepaald opvallend” is — om met de Redactie van „Calv. Wkbl.” te spreken — is dit, dat de klagers alleen maar spraken (en geciteerd werden) toen het over dogmatische punten ging.

Alsof kerkrecht geen beginselen betreft!

Wat ons betreft, wij kunnen rustig naar prof. den Hartogh luisteren. Niet ons verleden staat daarbij in den weg.

„Middel”?

De D. P. Kalkman schrijft in „Goudsche Kerkbode” iets over een „nieuw gevoelen” inzake het zelfonderzoek. Ik laat in het midden of hij een „nieuwe” meening heeft gevonden en goed omschreven. Wel leg ik den vinger bij het volgende, waar ds K. zelf aan het woord is:

Twijfel komt voort uit gebrek aan geloof. Het geloof kan zwak zijn door een slordigen wandel. En dat brengt van zelf twijfel mee of onverschilligheid. Als Gods Geest zich verbergt, wil Hij ons laten gevoelen in welk een duisternis wij zonder Hem verzinken. En daartoe kan de vraag of wij waarlijk geloovig zijn, de oogen openen. Trouwens die vraag laat zich ook niet onderdrukken. Die komt vanzelf naar voren. Die kan niet genegeerd worden.

Is dit dan het eenige middel tot zekerheid? Neen. Dat is en blijft het werk van den H. Geest. Maar de H. Geest gaat deze vraag niet voorbij, doch leert er het antwoord op vinden. Voorts is het noodig de vraag naar zijn staat te stellen om niet in te sluimeren en ook om alle zelfbedrog af te snijden. De beperking van het zelfonderzoek tot de vraag over het volgen van zijn roeping alleen, achten wij dan ook schadelijk. Daarom hopen wij, dat de komende synode op dit punt de voorstanders van dit nieuw gevoelen van ongelijk zal overtuigen.

Een vraag, die de oogen opent?

Maar kan het niet zoo zijn, dat eerst geopende oogen recht doen vragen?

Een vraag middel tot zekerheid?

Of is ze soms aanleiding?

Middel en aanleiding zijn zeer verschillend.

Ik geloof, dat ds Kalkman eerst scherper onderscheiden moet, eer hij wenschen uit als in den laatsten volzin. Die lijkt me op misverstand te berusten. Ik ken de voorstanders van het door ds K. geformuleerde gevoelen niet.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Aangenomen naar:

Hoek: Cand. F. Pijlman Jr., hulpred. te Vlissingen.

Niezijs: Cand. G. A. Hockstra te Drachten.

Sneek (3e pred. kl.): F. Guillaume te Klundert.

Bedankt voor:

Rotterdam (vac. Dr. A. Kuiper): M. B. van 't Veer te Groningen.

Intrede te:

Leiden (v. d. arbeid o. d. stud. oosterlingen): R. C. Harder. Tekst: 1 Joh. 5: 11-12 (25 Mei).

Afscheid van:

Leiden (v. d. arbeid o. d. stud. oosterlingen): J. Verkuil. Tekst: Hand. 1: 8 (25 Mei).

Hulpredikera.

Tot hulprediker bij de Geref. Kerk van Amsterdam-Noord (Buiksloot) is benoemd cand. A. Verschoor te Vlaarding, die deze benoeming, ingaande 1 Juni, heeft aanvaard.

Theologische Hoogeschool-dag.

De Theologische Hoogeschool-dag te Kampen zal dit jaar op 15 Juni worden gehouden. Des avonds te voren zal te 7 uur in de Burgwalkerk een bidstond worden gehouden, waarin hoopt voor te gaan ds A. Wijngaarden van Groningen. Na afloop zullen de bezoekers van buiten worden ontvangen in de Aula der Theologische Hoogeschool.

De vergaderingen van den 15en zullen in de Burgwalkerk worden gehouden, onder leiding van Curator ds N. Duursena. De morgenvergadering zal aanvangen te kwart voor tien. Het openingswoord zal worden gesproken door den Rector Prof. Dr. J. Ridderbos. Daarna zal ds R. Bakker van Rotterdam (zending onder de Joden) een rede houden over „De religieuze crisis in het hedendaagsche Jodendom”.

De middagvergadering zal aanvangen te twee uur. Hier hopen te spreken: Prof. Dr. F. W. Grosheide van Amsterdam (over „De betekenis van het verleden”) en ds E. I. F. Nawiyn van Apeldoorn (over „School en Kerken”).

De Generale Synode van Sneek.

De classis Schiedam der Geref. Kerken heeft een voorstel aangenomen, waarin aan de Part. Synode van Zuid-Holland-Zuid wordt verzocht aan de Gen. Synode te verzoeken over het rapport en de conclusies van de Commissie van Acht, etc., geen beslissing te nemen, voordat de kerken daarvan hebben kennis kunnen nemen.

„Justus”.

Zaterdag 10 Juni zullen de Justus-Commissies en Justus-Correspondenten in jaarvergadering bijeenkomen te Amersfoort in „Monopole”, te 3 uur. Als secretaris fungeert, na het overlijden van den heer D. Zwiep Ds., de heer J. Manni, Boezemlaan 7a, te Rotterdam.

De geestelijke verzorging aan de grens.

Aan den oproep van deputaten van de Generale Synode van de Geref. Kerken voor de geestelijke verzorging van de militairen om giften te mogen ontvangen, teneinde te kunnen voorzien in de prediking aan de grens is nog slechts door twee personen gehoor gegeven. Er kwam een gift in uit Groningen groot 12 onder letters A. B. W. en een toezegging uit Aduard. Toch is er voor de prediking aan de grens zeer veel geld noodig. Reeds besloot de Geref. Kerk van Helmond een hulprediker te benoemen, opdat ds J. Wistert aldaar zijn tijd vrij krijgt voor het werk aan de grens. Voorts heeft ds W. E. Gerritsma te Aalten een plan ingediend voor de geestelijke verzorging aan de Oostgrens, terwijl deputaten bezig zijn onderhandelingen te voeren voor de grens Groningen-Drenthe. Zullen al deze plannen werkelijkheid worden, dan moeten veel giften binnenkomen. Voor de mannen langs de grenzen wordt lectuur en tijdelijke tehuisen gevraagd, maar voor de prediking zijn toch wel in de eerste plaats gelden noodig.

Laten de Geref. Kerken en haar leden toonen het hooge belang van deze zaak te verstaan door spoedig een gave te zenden. De deputaten voornoemd:

Ds A. H. VAN MINNEN, voorzitter.

Ds T. J. HAGEN, secr.-penningm.

Giro 35595.

Alle kerkelijke bladen worden verzocht dit bericht over te nemen.

— Uit een verslag van de classis Assen der Geref. Kerken:

Aangenomen het volgende voorstel:

„De classis Assen, overwegende dat in de werkwijze der Synode zoo sterk mogelijk behoort uit te komen dat zij een vergadering is van Kerken,

kennis genomen hebbende van de voorstellen van de Kerk van Enschedé d.d. 28 Maart en de classis Klundert, instemmende met de gedachten, die daarin worden uitgesproken inzake rapporten en comité-vergaderingen der Synode,

verzoekt de Particuliere Synode van Drenthe, de volgende voorstellen over te nemen en (of) door te zenden aan de Generale Synode van Sneek:

1. dat de rapporten aangaande zaken die de Kerken in het gemeen aangaan tijdig ter kennis der plaatselijke Kerken worden gebracht, opdat deze de te behandelen zaken van te voren kunnen bestudeeren en bespreken;

2. dat met name ernstig betreurd wordt, dat het rapport inzake tucht over doopleiden, dat vóór 1 Januari 1938 had moeten verschijnen, heden, 3 Mei 1939, nog niet aan de Kerken is toegezonden;

3. dat er zoo weinig mogelijk comité-vergaderingen gehouden worden, en dat van besluiten over zaken, die de Kerken in het gemeen aangaan, en genomen zijn in comité-vergadering, den kerkeraad bij gesloten brief mededeeling worde gedaan”.

„De classis Assen, gelet op het kerkrechtelijk geschil, met name over de vragen of het instituut der synoden een door God alleen toegestaan, of door Hem voorgeschreven recht is; of de synoden al of niet een ambtelijk karakter dragen; en of de synoden niet alleen wat de leer- en regeer-, maar ook wat de tuchtmacht aangaat bindende besluiten kunnen nemen en bevoegd zijn deze besluiten zoo nodig ook uit te voeren;

van oordeel, dat een spoedige oplossing van dit geschil niet alleen wenschelijk, maar ook noodzakelijk is, omdat de kerken in onzekerheid leven en de verdere doorwerking er van voor het kerkelijk leven schadelijk is;

verzoekt aan de a.s. Particuliere Synode van Drenthe het volgende voorstel al of niet gewijzigd over te nemen en met haar instemming aan de a.s. Generale Synode toe te zenden:

„De Generale Synode benoeme een Commissie tot behandeling van het kerkrechtelijk geschil, met name over de vragen of het instituut der synoden een door God alleen toegestaan of door Hem voorgeschreven recht is; of de synoden al dan niet een ambtelijk karakter dragen; en of de synoden niet alleen wat de leer- en regeer-, maar ook wat de tuchtmacht aangaat, bindende besluiten kunnen nemen en ook bevoegd zijn deze besluiten zoo noodig uit te voeren; in verband met het verschil van opvatting van de desbetreffende artikelen der Kerkenordening (inzonderheid de artikelen 30, 31, 36, 77, 80 en 85); en drage aan de Commissie op haar rapport een jaar te voren aan de kerken te zenden, opdat de volgende Synode aan de onzekerheid in dezen en aan de verdere doorwerking van het geschil een einde bringe”.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Middelburg: H. Visser Mzn. te Bunschoten. Zwaagwesteinde: J. M. Visser te Midwolda.

Bedankt voor:

Almelo en voor Steenwijk: D. Biesma te Drogenham. Papendrecht: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Brielle (toez.): J. J. Kloots te Maassluis. Oude Pekela (toez.): G. W. B. A. Thoden van Veizen te Rauwerd (Fr.). Kesteren: J. T. Doornbal te Woubrugge. Medan: Cand. J. de Graaf te Utrecht. Noordvliet: Cand. A. P. Plomp te Ede. Waverveen: Cand. L. Emmerzeel te Rotterdam. Zevenhoven (Gron.): Cand. J. Vermaat te Anjum.

Aangenomen naar:

Hagestein: Cand. P. van den Berg te Amersfoort. Warffum: G. C. Postma te Oudenbosch. Nijmegen (toez.): J. van Dijk D.Jz. te Oldenzaal. Schoten (Haarlem-Noord) (vac. M. G. Blauw, toez.): H. J. Drost te Aalten.

Bedankt voor:

Schildwoude: B. J. Lietaert Peerbolte te Willemsoord (Ov.). Lienden (toez.): W. Bieshaar Jr. te Benthuisen. Voorthuizen: B. N. B. Bouthoorn te Harderwijk. Goedereede en voor Goudersak: Cand. P. v. d. Berg te Amersfoort.

Afscheid van:

Utrecht: B. C. Koolhaas (schriftelijk).

Overleden:

W. v. d. Bijl, em.-pred. te Zeist, 84 jaar.

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?

Of prefereert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker”

Kerkstraat 8 - Hilversum.

MENIGERLEI GENADE

ELKE WEEK EEN GOEDE PREEK

Red.: Prof. Dr. K. DIJK

en Dr. B. WIELEND

Rijke verscheidenheid en wel-

come afwisseling in de preeken.

Slechts f 2.— per kwartaal franco

p. post. In elken boekh.

Vraagt gratis proefnr.

Uitg. J. H. KOK N.V. - Kampen

Heden verscheen:

VERLEIDENDE
GEESTEN

DOOR

Ds A. B. W. M. KOK

Met 28 portretten en
illustraties

INHOUD:

Ter inleiding - 1. Christian Science - 2. De Baha'-beweging - 3. De Soefi-beweging - 4. De moderne Theosofie - 5. De Anthroposofie - 6. De moderne Astrologie - 7. De Bellamy-beweging - 8. Mazdaznan - 9. De Vrijmetselarij - 10. Het Spiritisme - 11. Het Nederlandsche Rozekeu- sers Genootschap - 12. De Mormonen - 13. De Theocratische Staat te Zion - 14. De Profetes van Los Angeles

Velen willen graag eens op een niet al te uitvoerige en toch volledige en vooral interessante, boeiende wijze worden ingelicht over allerlei religieuze stroomingen van tegenwoordig. Dit boek bevredigt hen volkomen.

EEN ZEER ACTUEEL

EN INTERESSANT BOEK

Prijs slechts f 1.60

Gebonden f 2.25

IN ELKEN BOEKHANDEL

Uitgave J. H. KOK N.V. Kampen

Wie zich op de hoogte wil stellen van de filosofie of wijsbegeerte, en dat wil doen op prettige wijze, niet te diepzinnig gaande, bestelle

Zoekers naar Wijsheid

DOOR

S. VISSER

Geb. f 3.50. Ingen. f 2.75.

Bij den Boekhandel en

bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V.

GOES.

Chr. Muziktijdschrift

„DE HARP”

met

maandelijksche

Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder red. van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abon-

nement en U zult algeheel

voldoening smaken.

Administratie-Adres:

te HELMERSSTRAAT 94

AMSTERDAM (W.)

VERSCHEENEN:

IN KUYPER'S LIJN

DOOR

Ds C. VEENHOF

Dit werkje wil iets laten zien van de mate waarin en de wijze waarop de jonge calvinistische wijsbegeerte, zoals die gedoceerd wordt aan de Vrije Universiteit door de Prof. DOOYEWEED en VOLLENHOVEN, gebruik gemaakt heeft van het materiaal door Dr. A. KUYPER opgedoeld en klaar gemaakt, en dat wachtte op aanwending in de filosofische studie. Wij stelden den prijs zoo laag, dat vrijwel ieder daarvan kennis kan nemen.

64 Pagina's - 25 Cent.

Bij de Uitgevers verkrijgbaar na ontvangst van het bedrag, en bij den Boekhandel.

De Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

Postgiro 36000

Medew.

Rotte.

Dam.

Ds J.

Kool.

Schri.

Rotte.

kamp.

Gron.

Dr. I.

Alle

Prof.

INHOUD:

de Schrift.

Hand. 3.

V. De h.

ken, V. 2.

geschied.

Savornin.

recht, II.

Even pa.

kunst: I.

van den

tijk: Tul.

Opvoedis.

— Pers.

Bijlage: